

## Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.  
Fél évre . . . 2 frt.  
Negyed évre . . . 1 frt.

Minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, hirdetések, felszólamlások ide intézendők.

## Szerkesztőség

I-ső tized 226-ik szám

## SZENTÉS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR és GAZDÁSZATI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

## Hirdetési árak:

hasábos petisórért egyszeri hirdetésnél . . . 20 kr.,  
kétzerinél . . . 15 kr.,  
háromszorinál . . . 10 kr.  
számítatik.

„NYILTTÉR”  
minden sor 15 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásnál 30 kr.

Bérmertelen levelet nem fogadjunk el. — Kéziratok nem adnak vissza.

## Nyílt levél

nagyságos Léway Ferenc csongrádmezei kir. tanfelügyelő urhoz.

Sokáig gondolkoztunk, sokáig haboztunk, vajjon nyilvánosságra hozzuk-e azt, a mi évek óta szívünkön fekszik s a mi — mint bizonyosan állíthatjuk — Nagyságodnak is forró óhaját képezi.

Nem akarunk hizelegni — hiszen e sorok írója ugy sem tartozik hatósága alá — de meg kell vallanunk, hogy Csongrád vármegye tanügye Nagyságod vezetése alatt nagy lendületet nyert. De azt is tudjuk Nagyságoddal együtt, hogy még sok a teendő, hogy egyrészt sokat kell létesíteni, másrészt sokat kell reformálni, hogy Csongrád vármegye oktatásügye a kellő magaslaton álljon, s hisszük is, ha a Gondviselés Nagyságod életének kedvez s a közreműködésre hivatott közegek kötelességüket teljesítik, akkor e vármegye oktatásügye mindig előre fog haladni s végre el fogja érni azt a célt, mely Nagyságodat a ráfordított fáradság, vármegyénk lakosságát pedig a meghozott és sikerrel megáldott áldozatok tudatában boldoggá teendő.

E cél elérése, vagy legalább megközelítése lebegett szemünk előtt, midőn e nyílt levelet Nagyságodhoz intézni bátorzkodtunk, s azt hisszük, hogy nem veszi rossz néven e nyílt levél közzétételét, ha meggondolja, hogy mi, kik a vármegye székhelyén élünk, e vármegyének, s főleg székhelyének szükségleteit minden nap érezzük s ebből kifolyólag bajainkat s óhajainkat Nagyságod becses figyelmébe s hathatós pártfogásába ez alakban is ajánljuk.

Hogy hosszadalmasak ne legyünk, Nagyságod figyelmét a következőkre bátorkodunk felhívni:

1., Méltóztatik tudni, hogy városunk közönsége akkor, a mikor a polgári fiúiskolának gymnásiummá leendő átalakítását határozatilag kimondta, azt is elhatározta, hogy a város nagy zömének, a gazdaközönségnek érdekeit szem előtt tartva egy földműves iskolát fog felállítani, sőt ennek költségeit meg is szavazta, e határozatáról a földművelési m. kir. ministeriumot értesítette s ennek jóváhagyását is megnyerte. Belátjuk ugyan, hogy e határozat effectuálását eddig már azon körülmény is gátolta, hogy a polgári iskola átalakulási ügye hosszabb időt vett igénybe s legalább hallgatag az tervezetük, hogy a földműves iskola a gymnásiumul ideiglenesen szolgáló épületben legyen elhelyezve, mi csak akkor történhet meg, ha az új gymnásiumi épület készen lesz. De mivel most már bizonyos, hogy a gymnásiumi új épület a jövő iskolai évre készen lesz, kellő tisztelettel kérjük Nagyságodat, hogy e döntő pillanatban a földműves iskola ügyét a megvalósulás kikötőjébe vezérelni s ennek érdekében egész befolyását latba vetni kegyeskedjék.

2., A második ügy a helybeli polgári leányiskola ügye. Nem kell bővebben részleteznünk — tudja lapunk utján városunk közönsége — mily kellemesen lepte meg Nagyságodat a helybeli községi iskolaszék azon határozata, mely szerint ez intézetnek négy osztályúvá való kiegészítését célozza. Nagyságod minden felszólítás nélkül önként ajánlkozott e fontos ügyben való közreműködésre s részt is vett az ez ügyben eljáró küldöttség tanácskozásában. Tudjuk, hogy a fontos kérdés megoldását a polgári leányiskola telkének csekély területi nagysága hátráltatja, de ezzel — azt hisszük — sem Nagyságod, sem a szülők nem érhetnek be. Határozottan állítjuk, hogy a mint a magyar nemzet van hivatva teljesíteni e hazában a cultur-missziót, ha suprematiáját a többi nemzetiségek fölött fenn akarja tartani, épp úgy kell törekedni, hogy a legmagyarabb vármegyében a nő-nem oktatása is lehetőleg magasabb fokra emeltesse, mert a magyar nemzet culturmisszióját annál biztosabban és hamarabb érheti el, ha ez az eszme az új generatio nevelésére hivatott anyáknál elvitázhatlan

meggyőződéssé válik. Számos család minden rábeszélés nélkül mintegy ösztönszerűleg érzi ezen eszme megvalósításának szükségességét s azért, ha anyagi helyzete megengedi, vagy nagyobb városba küldi leányát tanulmányai folytatására, mi azonban ritkán vezet sikerre, vagy itt helyben két évig járhatja leányát ugyanazon osztályba a nélkül, hogy a cél el volna érve. Szükséges tehát, hogy a polgári leányiskola további fejlesztése el ne aludjon, hanem előbbre haladjon akár állami hozzájárulás, akár a község, esetleg a szülők anyagi támogatása mellett is, de ezt csak akkor remélhetjük, ha Nagyságod ezen ügyet szokott buzgóságával pártfogásába veszi, s meg vagyunk győződve, hogy Nagyságod nem egy ízben tapasztalt tapintatosságának sikerülni is fog leánynevelésünk további fejlesztését megvalósítani.

3., A harmadik ügyben, a szentesi alsó ipariskola ügyében, nemcsak kéréssel, hanem panasszal is kell előállanunk. Előre kell bocsátanunk, hogy e tekintetben Szentés várost mint fentartó testületet nem érheti vád, de annál inkább a városi képviselőtestület által megválasztott ipariskolai bizottság elnökét, Sima Ferenc urat. Ugyanis az 1883-ik évben megválasztott ipariskolai bizottság azon az alapon, hogy az iparitanonciskolákra vonatkozólag kiadott ministeri rendelet nem intézkedett az iránt, hogy ez a bizottság hány évig van feljogosítva működni,\* egy évi működése után 1884. évi szept. 6-án beadta lemondását s ugyanazon évben új bizottságot választott a városi képviselőtestület három évre, mely bizottság a maga kebeléből Sima Ferenc urat választotta meg elnökül. A három év letelt már a mult 1887-ik évben és nevezett elnök ur még most sem látta elérkezettnek az időt, úgy maga mint a bizottság részéről a lemondásra, holott tudhatná, hogy ez a bizottság a képviselőtestület határozata folytán a mult évtől kezdve nincs feljogosítva tovább működni s ha mégis működik, akkor jog- és törvényellenesen működik, mert határideje a mult évben lejárt. De eltekintve ettől, nem protestálnánk nevezett elnök ur jogbitó-lása ellen, ha iparisan tanonciskolánk nevezett elnök urnak kiváló gondját képezné. Körülbelül nem eszalódunk, hogy ez a bizottság nevezett elnök ur gondos vezetése alatt az utolsó két évben összesen mintegy három ülést tartott, de amnyit bizonyosan tudunk, hogy az 1883-ik évben megválasztott s Bányai József takarékpénztári igazgató elnökléte alatt egy évig működött bizottság ezen egy év alatt több ülést tartott, s így az iparitanoncok ügyével többet foglalkozott mint az utána következő bizottság teljes négy év alatt — erről tanuszkodnak a jegyzőkönyvek.

Ebből kifolyólag kérjük Nagyságodat, hogy az ipariskolai bizottságnak a képviselőtestületi közgyűlés határozata által kiszabott határidőn túl jogtalan fennállását és működését törvényadta hatalmánál fogva megszüntetni s új ipariskolai bizottság megalakítását elrendelni kegyeskedjék.

Végül annak kijelentése után, hogy Nagyságodnak vármegyénk s városunk tanügyének érdekében nyilvánuló törekvéseit ezentul is kellően méltányolni és támogatni akarjuk, e három ügyet becses figyelmébe ajánljuk.

Szentésen, 1888. június 15.

Tisztelettel  
Szerkesztőség.

## A Tisza-szabályozásról.

(Folytatás.)

Ennek elérése céljából a folyók mellékágaiban, a völgytorkolatokban gátakat kell építeni, melyek a szaporodó vízmennyiségnek részben való visszatartása folytán csak lassankint ürüljenek ki s így mesterséges víztartókat képezzenek. Vagyis úgy kell tennünk, mint a természet, mely a Rajna és Röhne folyók útjába víztartókat a bodeni, illetőleg genfi tavakat helyezte, melyeknek vízszine a hóolvadások következtében csak 2—3 méternivel emelkedik, a mi a bodeni tónál két és fél millió, a genfi tónál pedig egy milliárd és 770

\* A legújabb rendelet 3 évre állapítja meg az ipariskolai bizottság működését.

millió köbméter víznek felel meg. Nagyon természetes, hogy ha ezen tavaknak kifolyásánál a hegerek természetes gátat nem képeznének és a fennebb említett roppant mennyiségű viznek lefolyását nem mérsékelnék, évről-évre borzasztó vízáradások látogatnák az illető folyók mentében alább fekvő területeket.\*

A francia mérnökök azonban kimutatták ezen eszme megvalósíthatóságát. Az árvizek csökkentésének ezen módját nem is alkalmazták sehol, az ilyen vízgyjtő medencének befogadó képessége sokkal csekélyebb, hogysen a folyók aradásainak mérséklésére kellő befolyást gyakorolhatnának. Hazánkban a kárpáti völgyekben épült ilyen vízfogó medencék 360—379 ezer köbméter vizet képesek befogadni. Arra a célra pedig, hogy a Tiszának áradását megszüntessük — a mint a számítások mutatják — 2600 millió köbméter vizet befogadó víztartó medencéket kellene készítenünk. Ilyen vízfogókat pedig nem is lehet építeni, mert a mellék-völgyekben erre elegendő számu alkalmas hely nincs is.

Ily roppant vízmennyiség csak úgy volna felfogható, ha a Tisza és mellékfolyóit, melyeknek például az Iza, Tarac, Talabor és Nagy-Ág, alsó folyásuknál egész szélességükben el kellene zárniunk, mi által mivelés alatti területeket és egész falvakat merítenénk víz alá, az előbbieket ki kellene sajátítanunk, az utóbbiakat pedig más helyre kellene telepítenünk.

De az ilyen vízfogók építési költsége magában véve is eléggé mutatja, hogy azoknak ilyen méretekben való készítése lehetetlenség, a mennyiben egy 2505 millió köbméter vizet befogadó tartó — a visszatartott víz köbmétere után 40 krt számítva majdnem ezer millióba kerülne! Sőt ha az ilyen vízfogókat nem az árvizek megszüntetésére, hanem csak mérséklésére akarunk építeni, így például ha csak azt óhajtanánk, hogy az 1883-iki árvíz legnagyobb magassága 12 deciméterrel legyen alacsonyabb, akkor összesen 259 millió köbméter vizet kellene felfognunk, a minek megfelelő vízfogó építési költsége közel százmillió forintba rugna. Meg aztán a Körösökön és Marosokon is kellene víztartókról gondoskodnunk, a mi újabb roppant költséget okozna. És ha mindezek dacára a vízfogókat mégis kiépítenők, azoktól a bajoktól, melyek a gátak elégtelen magasságából vagy elszakadásából erednek, mégsem lennénk biztosítva. Mert ha a vízfogó a hóolvadás, vagy esőzésnek megszüntetése előtt megtelek, az árvíz későbbi lefolyására semmi befolyást nem gyakorolna. A víztartók keresztgátjainak elszakadása folytán egyszerre letóduló viz sokkal nagyobb kárt okozna annál, a mit a közönséges partmenti töltés elszakadása okoz.

Tehát mesterséges vízgyjtő medencék az árvizeket se meg nem szüntetik, se nem mérséklék.

Az ármentesítésnek egy másik módjával azt ajánlják, hogy a Tisza árvizeinek megosztására mesterséges csatornát kell építeni, melyen a vízmennyiség egy része elvezetessék. Sokan azt vitatják, hogy a víznek ilyenfén megosztása és lassabb levezetése a mellett, hogy az alföldi éghajlat szárazságának csökkentésére is befolyana, egyuttal a vizet az öntözés céljára is hozzáférhetőbbé tenné. Ámde ekkor a tiszai árvizek egy részét a Dunába kellene vezetni, mert ha a csatorna a Tisza valamelyik mellékfolyójába vagy a Tisza alsó szakaszába öntené vizet, épen a Tisza völgyének alsó részén nem lenne segítve, mely most is a legnagyobb bajokkal küzd. A fölösleges viznek öntözési célokra való felhasználására pedig kora tavasszal, az árvizek jelentkezése idején szükség nincs.

Az árlevezető csatornának tehát a Dunába kellene vezetnie, még pedig a Tisza balpartján, mert a jobb parton csekély esése miatt az árvíz levezetésére még kevésbé lenne alkalmas mint a Tisza. Ámde a balparton az útjába eső Szamosot, Körösöket, Marost, Bégát és Temest keresztelnie kellene, a minek technikai megoldása sokkal nehezebb feladat, mint a Tisza mentén az árvizek ellen biztosságot nyújtó töltések építése. Meg aztán sok száz millió forintba kerülne s így azt a költséget, melyet eddig a töltések építésére fordítottak, sokszorosan meghaladná és az érdekeltsekre jelenleg nehezedő terheket is megsokszorozná. És ha mindezen akadályok dacára a csatornát elkészítenők, lenne egy mesterséges folyó, mely árvízkor töltések közt folyana mint épen a Tisza vagy a Körös s ennél fogva mindazon bajokkal kellene küzdenünk, melyeknek elhárítását a csatornaépítés által célul tűztük ki.

Harmadik ármentesítési terv gyanánt a Vaskapu szabályozását és a Duna medrének lemélyítését javasolják. Ugy vélik, hogy ennek következtében a Duna és közvetve a Tisza árvizének magassága is csökkenne.

Azok, kik ebben a nézetben vannak, azt hiszik, hogy azok a sziklapadok, melyek a hajózást akadályozzák, egyuttal a víz lefolyására is gátolag hatnak. Pedig nagyon tévednek. Mert míg a Duna vízének esése a Tisza torkolatától kezdve Moldováig, vagyis a hajózási akadályok kezdetéig, kilométerenkint csupán 4 centiméter, addig Moldovától egész a Vaskapu alsó végéig, tehát épen a hajózási akadályok mentén, átlagosan több mint 25 centiméter. Ennélfogva az a Dunai sziklapadok a víz lefolyását nem akadályozzák.

Arra nézve, hogy a Duna vízszinének magasságát a Tisza beömlésétől a Vaskapu leszállítsuk, nemcsak a Moldova és Vaskapu közötti sziklapadokat, hanem a

Tisza torkolatától kezdve egészen Moldováig az egész medret le kellene mélyíteni. E cél elérésére Lafrancóni Enea mérnök a Duna medrében 300 méter szélességben eszközleendő kotrást javasolt, melynek költségeit 20 millió forintára számította. De ennek keresztülvitele nem szállítaná alább a Tisza árvízének magasságát, mert a Dunának a Tisza torkolatánál levő vizállása már Szegeden egyáltalán semmi befolyással sincs a Tisza vizállására. Arra nézve, hogy a Tisza árvízének magasságát alább szállítsuk, a kotrásokat a Tisza medrében is folytatni kellene a mi, a mellett, hogy a költségeket folyóvást szaporítaná, mégis csak a Tiszának alsó szakaszán volna befolyással a vízszint csökkentésére.

Az aldunai sziklapadoknak és a Duna medrének a Tisza beömlésén aluli lemélyítése tehát olyan munka lenne, mely a Tiszának csakis legalsó szakaszán szállítaná alább a vízszint magasságát s így a szükséges rendkívül nagy költségekkel nem állana arányban.

Némelyek a Tisza ármentesítése érdekében azt javasolják, hogy az erdőktől megfosztott hegyoldalakat be kell fásítani, mert az erdős hegyoldalokon lassabban olvad a hó és lassabban folynak le a csapadék-vizek.

Habár a Kárpátokban sok letarolt hegyoldal van, melyeket már csak azért is be kellene fásítani, mert ha kopár maradnak, a csapadék-víz lassan lemossa róluk a földréteget, mindazáltal ezek a letarolt hegyoldalok nem rendszerint, hanem kivételesen fordulnak elő. Az eddigi erdőpusztítások tehát az árvizek szaporítására jelentékenyebb befolyással nem is lehetnek.

Az eddigiek szerint az ármentesítés céljából ajánlott vízgyűjtő medencék építése, vagy levezető csatorna ásása, vagy a Vaskapu sziklapadainak lemélyítése nem vezet célhoz.

A Tisza kiöntésének megakadályozására tehát nincs más mód, mint a mi eddig is alkalmazva volt t. i. pár huzamos töltések építése.

(Vége köv.)

### Mire van még városunknak szüksége?

Tapasztalásból tudjuk, hogy nemcsak a felső vidéki fejlettebb városokban, mint Kassán, Debrecenben, Nagyváradon, stb., hanem kisebb városokban is évtizedek óta áll már fenn az u. n. „Tudakozó intézet”. Az ily intézet egyes vállalkozók tulajdona s így a várost némi szabályrendelet alkotása és az engedély megadása illeti.

Hol volna ilyen intézet felállítására s különösen annyi visszaélés meggátolására nagyobb szükség mint éppen városunkban, a hol a cselédeket elszegődtető egyes asszonyok annyi visszaélést elkövetnek? Eltekintve tehát minden más körülménytől, egyedül a cselédek megfogadására vonatkozó meg lenne szüntette azon kárhozatos eljárás, a mi majdnem mindennapi tény, hogy a közvetítő, ugy nevezett cselédhordó asszonyok — hogy kereseteket egyes cselédeken többszörösen kiaknázzák — az általok elállított cselédeket egy-két hét, vagy legfeljebb egy havi szolgálatokból elcsalják, ezek pedig sokkal jobb helyet várván ott hagyják helyöket s oly helyre állnak, a honnan egy másikat csaltak el, ami természetesen örök változást, a cselédhordó asszonyoknak pedig zsebök megtöltését idézi elő.

Más városokban szokássá vált, hogy ugy a cseléd tartó mint a cselédnek való a „Tudakozó intézet”-nél jelentkeztek, 20 krt lefizetvén, a mikor

beírják a cselédet kereső család nevét és lakását, nemkülönbén a helyet kereső cseléd könyvének számát, mi által a cseléd és a család közt érintkezés jön létre.

Ezen „Tudakozó intézet”-tel egybekötött eljárás nagy részben megszüntetné azon rossz szokást — a mi, fájdalom, nagyrészt a cselédhordó asszonyok rafinériájának következménye — hogy a cselédek kevés ideig szolgálnak egy helyet, ellenben bekövetkeznek a hosszabb idejű szolgálat, aminek természetes következménye lenne, hogy a gazda a cselédnek, a cseléd a gazdának szokásait kiismervén, a közbejönni szokott apróbb tévedések nagyobb összeftközést nem okoznának. Míg a jelen szokásból kiindulva azt hisszük, nem túlozzuk, ha azt állítjuk, hogy a jobb érzelmű cselédek is a csalógató asszonyok által elámítottván önként keresik az alkalmat s mindent elkövetnek, hogy boszantást idézzenek elő s ezzel keresik az alkalmat az elmenekülésre.

Tehát hogy a visszaélések megszüntetessenek, minden áron „Tudakozó intézet” állíttassék fel, magától értetődvén, hogy akkor a cselédhordó asszonyok működése rendőrileg szigorú büntetés terhe mellett megtiltatnék.

S. ÖZ.

### Világfolyása.

Fontos tárgy fölött tanácskozott legutóbb a képviselőház t. i. a V a s k a p u s z a b á l y o z á s r ó l szóló törvény javaslat fölött. E javaslatot a független párt is támogatta és csupán a mérsékelt ellenzék utasította vissza. A kormánypárt részéről Darányi előadón és Baross közlek. miniszteren kívül Neményi Ambrus, Hieronymi Károly és Zichy Jenő gróf, a függetlenségi párt részéről Hefli Ignác, Thali Kálmán és Orbán Balázs szólaltak fel a törvény javaslat mellett; ellene Károlyi Sándor gróf, Bolgár Ferenc és Apponyi Albert gróf nyilatkoztak. A képviselőház szavazás nélkül elfogadta a javaslatot ugy általánosságban mint részleteiben

Épp oly gyors elintéztést nyert a távirtda, távbeszélő (telephon) és egyéb villamos berendezésekről szóló törvény javaslat és négy vicinális vasutara vonatkozó kormányi előterjesztés.

A tegnapi ülésre volt kitzve Tisza miniszter elnök és Széchenyi gróf keresk. miniszter válasza a párisi világiállítás tárgyában hozzájuk legutóbb intézett három interpellációra, de ezen válaszokról lapzártakor értesülvén, most nem szólhatunk; különben előre lehet tudni, hogy a válaszok ugy az interpellálókat mint a franciákat meg fogják nyugtatni.

Annál fontosabb hazánkra nézve a közös ministerium által a jelenleg tanácskozó delegációk elé beterjesztett közös költségvetés, mely új áldozatokat s nagyobb terheket követel újból a monarchia mindkét részétől. — Kellő tájékoztatás végett a főtételeket a mult évekkel összehasonlítva közöljük.

Forintokban:

	1888.	1889.
1) Külügyministerium:	3,594.140.	5,191.390.
2) Hadügyministerium:		
a) Hadsereg rendes kiadása — — —	95,843.708.	97,717.655.
Hadsereg rendkívüli kiadása — — —	18,619.775.	20,964.666.
b) Haditeng. rendes kiadása — — —	9,078.077.	9,080.947.
Haditeng. rendkívüli kiadása — — —	2,145.147.	2,137.280.
3) Közöspénzügyminist. — —	1,999.926.	1,995.772.
4) Számvizsgáló — —	128.050.	129.170.
Összes szükséglet:	130,908.723.	136,216.880.

Bosznia-Hercegovina megszállott tartományok költségei kétféleképp fedezetnek; még pedig a polgári kormányzás költségei a két tartomány jövedelméből fedezetnek s erre az összes kiadások — — — — — 9,392.595 frt, összes bevételek — — — — — 9,434.050 frt,

Fölösleg: 41.455 frt.

E két tartomány hadügyi igazgatása azonban rendkívüli közös hadi terhet kepez, mely 4.334,540 frtra rug; ebből esik Ausztriára 70 százalék azaz 3.034,178 frt, Magyarországra 30 százalék azaz 1,300,362 frt. Magyarország tehát az összes közös szükségletekből tartozik az 1889-ik évben 31.697,662 frtot fizetni.

„Rendkívüli hitel” címén a közös hadügyminister kéri:

1) A hadseregnél — — —	20.964,666 frtot,
2) A haditengerészetnél — — —	2.137,280 frtot,
összesen:	23.101,946 frtot.

E rendkívüli hitel szükségeltetik a következő főbb tételekre:

Ismétlő fegyverek folytatólagos beszerzésére és lőszerekre: 13.384,700 frt.

Ostromlövegekre: 250,000 frt.

Tüzérségi anyagszerek javítására 424,400 frt. Gyalogsági új szerelések előállítására, a melyeket az ismétlő fegyver behozatala tesz szükségessé, 1.500,000 frt.

Przemysl erődítésére 500,000 frt.

Laktanyák berendezésére 200,000 frt.

Villámvilágító készülékekre 40,000 frt.

Krakó erődítéséhez 100,000 frt.

A tiroli erődökre 250,000 frt.

Pola erődítésére 200,000 frt.

Dalmácia déli részén a „rendkívüli viszonyok” által indokolva 120,000 frt.

Huszonhét gyalogezrednek fölemelt békeleltetésére tartására 698,470 frt.

Máshol alkalmazott tiszték pótlására 832,835 frt. Stb.

A haditengerészetnél új hajók építési részletei teszik ki a rendkívüli szükségletet.

De ezeken felül hátra van még a ráadás, a közös költségvetés főtétele: a 47 milliós háborus hitel.

Ugyanis az 1887-ik évben a delegációk által hozott s jóváhagyást nyert határozatok folytán katonai óvintézkedések foganatosítására 52 és fél mil-

## „SZENTES és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

### NYILT SZEM.

BESZÉLY. (4.)  
(Folytatás.)

Emil válasz helyett egyet rántott vállán, mosolyogva tekintett Rikárdra, mintha mondani akarná: „Bocsáss meg Gusztáv unokabátyámnak, hogy olyan szerelmes bolond,” és a jogász türelmetlen sürgetésére mindhárman utnak indultak.

Midőn Gáosztáv társait egy szegényebb városrészbe vezette, Emil vékony ajka körül gonosz mosoly játszadozott: „Itt ezen sovány földön tengődik-e az a ritka virág?”

„Talán az üvegházból hoztam elő? Én a friss, hamisítatlan természet szeretem, s ugyebár, Rikárd, te is osztod nézetemet?” mondá Gusztáv barátjához fordulva.

„En a szépet keresem — nekem mindegy, akárhol találom,” viszonzá a festész.

„Nem, a mi salonainkban nincs egyéb felcicomázott bábuknál! Romlatlan, tiszta kedély volt mindig eszményképem, s irigyljetelek, barátim, megtaláltam!”

„Vén idealista!” gonyolódék Emil.

A városnegyed legszegényesebb utcáinak egyikében volt egy kis takaros ház, mely csinosasága és tisztasága által a többi épülettől egészen elütött. Valami különös oknak köszönhette létét, mert hogy lehetett volna erkélye, előcsarnoka és igen izléses építési módora, mind oly dolgok, melyek azon félreeső vidéken a ritkaságok közé tartoztak. Még a vasráccsal bekerített kert is rendkívüli jelenség volt.

Gusztáv becsületes szeme fénylett, mihelyt megpillantá a kis házat. „Ott időzik az én Matildom!” kiáltá föl élénken s hatalmas sétatálcájával a kis ház felé mutatott. „Nem idilli házikó-e? Egy vakmerő szédülés által meggazdagodott ügynök építtette magának, ott akarta utolsó napjait békeben élvezni; de a sors hirtelen felkapta s az a gaffickó, ki, mint mondani szokták, annyi ember nyakát kicsavarta, előkelő szédelgőtől alaposan rászédetett. Csinos villáját lefoglalták, most bírósági gondnokság alatt áll s mivel a kis paradicsom

gondnoka egy jó barátom, nem volt nehéz az én kis Évamat oda plántálni.”

„Az élet a paradicsomban nemcsak unalmas, hanem bizonytalan is. Nem tudod, hogy már őseinket is elűzték onnan?”

„Valószínűleg nem fizettek érte hasznobért; de Matild e tekintetben nagyon pontos,” és Gusztáv régi szokása szerint jóízű kacagásba tört ki.

E pillanatban egy nőszemély mutatkozott az ablaknál; egészen egyszerű, nem éppen szép leányarc, a melyet az első ifjuság első lehelete sem szépitett már többé. A sötét haj egy majdnem közönséges arcot környezett, melyen nyílt kedélyességen kívül egyéb nem volt látható, a mit már az első tekintetre lehetett felfedezni. Az volt e a híres szépség?! Emil éles arcán csodálatos kifejezés mutatkozott; a nagy csalódás miatti kellemetlenség vetélkedett hajlamával, hogy most unokatestvérének szánalmas izlését teljes szívből kigunyolhassa. A festész sem nyombhatta el csodálkozását; habár nem sokat bizott barátjának szépségzeti érzékében, még sem várta egy egészen jelentéktelen, közönséges leánynak oly nagy magasztalását.

Gusztáv már kinyitotta a kert kapuját s készlette barátjait, hogy lépjenek be; de unokatestvére lába mint-ha megmerevedett volna. „Nem vagyok méltó e paradicsomba belépni,” mondá guynos mosolylyal, szellőztette kalapját s gyorsan távoznai akart.

Gusztáv erővel tartotta vissza: „Talán megbolondultál? Mi lelt?”

„Eressz el,” viszonzá egészen boszusan a másik. „Eleget láttam már. A te menyei madonnád éppen nem indít arra, hogy megismerkedjem vele.”

„Hogy beszélhetsz oly bolondokat, midőn még nem is láttad?”

„Hiszen az ablaknál állott.”

„Az nagyszerű!” nevetett hangosan Gusztáv. „Azt hiszed, hogy az én kedvesem mindjárt az ablaknál mutatja magát?” tevé halkabban hozzá. „Az barátneje volt csak.”

„Szerencséd,” mormogá Emil s boszus arca kissé kiderült. „Ez a régen elvirágozott virág valószínűleg csak levélül szolgál rózsádnak,” és habár kissé lassan, de mégis elfogadta unokatestvére meghívását.

A kis ház belső berendezése is tanúsította tulajdonosának előbbi gazdagságát. A fal kárpittal volt bevonva, a folyosó kockásan volt padlola s a díszes lépcsőn piros szőnyeg volt, habár már kissé fakult.

„Az alsó szobák még ki sincsenek adva,” jegyzé meg Gusztáv, „mert barátom a házber előleges kifejtését követeli s az senkinek sem tetszik e városnegyedben, hol alattomban szoktak kihurcolkodni.”

Gusztáv csengetésére egy igen fiatal s szegényesen öltözött leányka nyitotta ki az ajtót és sötét szemével kíváncsian nézte az idegeneket; azon kérdésre, otthon van-e Matild, csak fejbőlúntással válaszolt s azonnal eltűnt.

Néhány pillanat múlva a barátok csinos, barátságos szobában találták magukat. Egy fiatal leányt találtak ott, előtte kis asztalkán mindenféle csinosított virág volt. Az idegenek beléptekor felállott s félretette a félig kész rózsacsokrot, amelylyel éppen az imént foglalkozott.

„Jó reggelt kívánok, kedves hugom!” kiáltá Gusztáv sugárzó tekintettel s oda nyujtá vaskos jobbát. „Itt hozok neked kedves vendégeket”. Barátjait elég ügyetlenül mutatta be s szorgalmasan figyelt azok arcvonásaira.

Emil éles, szuro szeme néhány percig csodálkozva nyugodott a kedves jelenségen, azután arcán ismét a régi kifejezés mutatkozott; egyuttal Matild kis barátnejehez fordult s nemsokára élénk társalgásba bocsátkozott vele.

A festő arcán is némi meglepetés látszott. Igényei már annyira voltak lehangolva, hogy már csak ezt a finom, majdnem classicus leányarcot kellett figyelmeztetni. S valóban Gusztáv szerelmi láza dacára nem igen nagyította a dolgot. Ezen nemes vonásu arcban valami madonnaszerű volt s kissé fölösleges játszó hajzat még fokozta ezen benyomást. A szürkekek, csak hogy kissé bágyadt szemét hosszú szempillák környezték, melyek a szemnek ábrándos kifejezést adtak ugyan, de egész lényével ellentétben látszóztak; mert a telt, piros ajak, a kissé kitágult orr inkább arra engedtek következtetni, hogy Gusztáv menyasszonya nem igen ellenzi az élet teljes friss élvezetét.

(Folyt. köv.)

líó frtnyi hitel szavaztatott meg. E hitel azonban szintén a delegációk által hozott s felsőbb szentesítést nyert határozatok alapján az eddig fel nem használt 22 millió frtnyi összegre nézve megszüntnek nyilvánított. Minthogy azonban Európa politikai helyzete ma éppen olyan mint a múlt évben volt, a közös kormány köteletségének tartja a múlt évben megkezdett katonai intézkedések folytatását s erre az összes szükséglet 47 millió frtot tesz ki. A közös kormány első sorban a legfőbb s halasztást nem tűrő intézkedéseket vette célba 29 millió frtnyi költséggel s abból utólagos jóváhagyás reményében 16 millió frtot már fel is használt. A delegációk feladata tehát a közös kormány által már felhasználta 16 millió jóváhagyni s engedélyt adni arra nézve, hogy a közös kormány további sürgős intézkedésekre 13 millió 700 ezer frtot fordíthasson. Továbbá felhatalmazást kért a közös kormány, hogy sürgős szükség esetén ezentul felmerülő rendkívüli hadi szükségletekre 16 millió 700 ezer frt erejéig kiadásokat tegyen. Kétséget nem szenved, hogy a mostani politikai helyzetre való tekintetből a közös kormány előterjesztései, bármily terhesek is, elfogadhatók.

A magyar és osztrák delegációk megnyitása alkalmával mondott beszédek, de különösen ő felsége trónbeszéde Berlinben kitűnő hatást tettek, s különösen tetszetek azok a meleg szavak, melyek az elhunyt Vilmos és a mostani Frigyes császárról szóltak. Általában konstatahatni, hogy a nyilvánítások a monarchia békés politikája felől mindenütt megnyugtató benyomást keltenek, s legfőkébb Pétervározt okoz aggodalmat az, hogy Ausztria-Magyarország minden béke törekvései mellett is gondoskodni iparkodik arról, hogy háborus bonyodalmak készületlenül ne találják. Az orosz hadipárt természetesen jobban szeretné azt, ha Ausztria-Magyarország azzal bizonyítaná be békeszeretét, hogy ölbetett kézzel nézze tétlenül Oroszország hadi készülődéseit. A londoni Morning Post a trónbeszédéről írván azt mondja, hogy az uralkodó szavai inkább azt mutatják, hogy van ok az aggodalomra, sem mint azt, hogy a legjobbat remélhetni. Az osztrák-magyar monarchia békeszeretét senki sem vonhatta még kétségbe; egyedül a cár az, a ki kezében tartja a kanócot, a melytől az akna minden percben felrobbanhat.

Frigyes német császár állapotában hat heti örvendetes szünet és némi javulás után ismét aggasztó, talán válságos fordulat következett be. A nyelési nehézségek, melyek lassankint jelentkeztek és növekedtek, most már élénken foglalkoztatják az orvosokat. A beteg nem táplálkozhatik olyan jól és könnyen, mint eddig, a minek káros következménye már is észrevehető a testi erő újabb hanyatlásán. Aztán a láz is fölépelt. Mind a kettőnek, a nehéz nyelésnek, valamint a láznak egy az alapja. A daganat terjed, növekszik és genyed; a növekvés nehéz nyelést, a genyedés pedig lázt okoz.

Az orvosok most mindenekelőtt arra törekkeznek, hogy a geny beszűremkedését megakadályozzák; másik nehéz feladatuk, hogy a daganat tovább fejlődésének útját állják. Aránylag legkönnyebben megküzdhetnek a táplálás nehézségeivel, mert a szükséges táplálék minimumával folyadék alakjában is elláthatják a beteget, s ha talán ez is lehetlenné válnék egy ideig, még más útja-módja is van a mesterséges táplálásnak. Ha azonban a geny beszűremkedését és a daganat növekedését meg nem akadályozhatják, akkor a válság, a katasztrófa nagyon gyorsan beállhat. A daganat kiterjedhet az egész légsőre és megfojthatja a beteget, a beszűremkedés pedig vérmérgezést, tüdőgyuladást idézhet elő.

A berlini lapok híven konstatálják a császár állapotában beállott fordulatot, de egyuttal azt is mondják, hogy nincs komoly veszedelem.

A császár különben ismét elvesztette vidám kedvét s állapotának súlyos voltát a környezet levert hangulata is bizonyítja.

Frigyes császár állapotáról különben a következő legújabb távirati tudósítások vannak. Frigyes császár testi ereje már a múlt hét óta hanyatlik. A test hőmérséke is állandóan magasabb a rendesen. A nyelési nehézségek pedig sokkal komolyabb természetűek mint eddig, és a daganat növekedéséből származnak. Feltűnő jelenség, hogy a császárnál az étel gyakran jut a légsőbe; a gégefedő ugyanis nem csukódik készségesen, mert a környéken levő daganat megbénítja. Az orvosok ezt a bajt alkalmasabb canulel akarják elhárítani. Remélik ugyan, hogy az orvosok a betegség újabb válságos fordulataival is megküzdhetnek, de ha ez nem sikerülne, a betegség mostani tüneteiből már a legközelebbi időre igen komoly válságot kell várni.

## Meghívás.

A gymnasiumi tanulók gyakorló köre f. hó 17-én, vasárnap délután 3 órákor ünnepies záró gyűlést tart,

melyre a t. szülők, általában az ifjúság haladása iránt érdeklődő közönség vendégül szívesen láttatik.

Szentesen, 1888. június 14.

Dr. KARDOS ALBERT,  
a gyakorló kör vezetője.

## Legújabb politikai hír.

Szentesre tegnap érkezett magántávirat szerint Frigyes német császár állítólag meghalt. E magánértesülés útján vett hírt fentartással közöljük.

## HIREK.

— Rónay Lajos főispán ur ő méltósága értekezletre hívta össze a megye járási főtisztviselőit a végből, hogy az árvízkarosultakra nézve a szükséges adatokat beszeresse s a szerint azok segélyezését eszközölhesse a javukra befolyt és még beklüdüdő adományokból.

— Esküvő. Kulinyi József biztosító társasági tisztviselő s városunk szülöttje holnap d. u. 5 órákor tartja esküvőjét Könygstein Adél kisasszonnyal a szegedi zsidó templomban. Boldogság legyen a fiatal pár osztályrésze az élet új pályáján.

— Új orvos. Dr. Mátéffy Pál orvos, sebész, szemész és szülész, városunk szülöttje — mint mai lapunk hírdetéseit közt olvasható — szülővárosában vagyis körünkben telepedett le s tudatja az orvosi segélyt igénylő közönséggel orvosi gyakorlatának megkezdését. Ismerve fiatal barátunk komoly törekvését, mely a mai fiatalságnak vajmi ritka tulajdonsága, azt hisszük, hogy az orvosi segélyre szoruló közönség igénybe is fogja venni tudományát, melynek a leg szebb sikert kívánjuk.

— Gyászhir. Szeder János köztisztviselőben álló polgártársunkat és családját súlyos csúps érte legsebb korában volt Ida leányuknak, a helybeli polgári leányiskola II od oszt. növendékének f. hó 15 án 15 éves korában, nyole heti súlyos szenvedés után szívhibában történt elhunytá által. A kedves halott hült tetemei tegnap d. e. 8 órákor a rokonság és számos ismerősök részvétele mellett helyeztetek el örök nyugalomra. Béke lengjen a korán elhunyt virág hamvai fölött s a gondviselés enyhítse a gyásztól sújtott család bánatát!

— Záró ünnepély. A helybeli gymnasiumnál fennálló s dr. Kardos Albert gym. tanár ügyes vezetése alatt lévő gyakorló kör holnap azaz vasárnap d. u. 3 órákor az iskolai helyiségben záró ünnepélyt tart, melyet a szülők s egyéb érdeklődők figyelmébe melegen ajánlunk.

— Iskolai értesítés. A városi gymnasium és polgári leányiskola ev. reform. növendékeinek vallás vizsgája f. hó 17 én vasárnap délelőtt; az ev. ref. ismételő iskolák közvizsgája pedig ugyanaz nap délután isteni tisztelet után fog a templomban megtartani. — Az ev. ref. egyház által fentartott elemi iskolák 1887. évi zárviszga f. hó 24 én veszik kezdetüket s a következő sorrendben tartatnak: Június 24-én d. e. a központi és felsőpárti fiiskolák növendékeinek vizsgája a gyümölcsfa-nemesítésből saját gyakorló kertjükben s ifj. Csató Sándor tanítványainak közvizsgája, d. u. a női kézimunka-kiállítás az egyház tanácstermében, a központi és felsőpárti fiiskolák tornavizsgája a központi tornaterén s id. Csató Sándor tanítványainak közvizsgája; 25-én d. e. Vattay Vince, d. u. Kovács Lajos; 26 án d. e. Sajó Sándor, d. u. Papp Lajos; 27 én d. e. Tergenyei Ferenc, d. u. Torday József; 28-án d. e. Kabai Endre, d. u. Szabó Lajos; 29-én d. e. Falábu Sándor, d. u. Takács János; 30 án d. e. Papp László, d. u. Katona József; július 1 én d. e. Körtyvélyesi Sándor, d. u. Németh Lajos; 2 án d. e. Papp Antal, d. u. Kovács János; 3-án d. e. Varga Ferenc, d. u. Németh Elek tanítványaimak közvizsgája, mely vizsgákra az érdeklődők ezenel meghívatnak. A vizsgák tartatnak a templomban s kezdődnek d. e. 8, d. u. 3 órákor. Szentesen 1888. június 11. *Gerőc Lajos*, ev. ref. Jelkész s tanügyi biz. elnök.

— Évi zárviszga. A szentesi görög keleti görög felekezeti vegyes elemi iskolában az 1887—8. tanévről vizsga f. hó 17 én d. u. 3 órákor tartatik meg.

— Zárviszgak. A helybeli zsidó népiskolában a f. évi zárviszgak f. hó 26., 27. és 28 án a délutáni órákon fognak megtartani, melyeken az érdekeltek szülők és a tanügy barátok szívesen láttatnak.

— Mulatságok a „Jó szív” javára. Mint megbízható forrásból értesültünk, városunkban két mulatság is van készülőben a „Jó szív” cím alatt a hazai árvízkarosultak segélyezésére a fővárosban állandóan működő társaság céljának előmozdítására. Az egyik mulatságot a „Csongrádmegyei kör” szándékozik rendezni e hó 30 án, a másikat — egy műkedvelői előadást — egyes vállalkozók tervezik, állítólag ugyanazok, kik harmadéve mint műkedvelők szerepeltek. Mindkét vállalatnak a legjobb sikert kívánjuk.

— Hazafias határozat. A helybeli r. kath. egyháztanács múlt vasárnap az algnodnoknak azon jelentést folytatni, hogy egy iskolaépület biztosítása lejár, mind két elnök indítványára elhatározta, hogy ugy a kérdésben forgó iskola épületet mint a többi egyházközségi épületeket jövőre a hazafias irányú és hazai jóhírű első magyar biztosító társaságnál fogja ezentul biztosítani, s mint utólagosan értesültünk, az egyház a társaság részéről különös kedvezményben fog részesíteni. E hazafias határozatért az egyháztanács méltó dicsőretet érdemel.

— Törs Kálmán, városunk szeretve tisztelt országgyűlési képviselője, mint minden iskolai év végén, ugy most is több értékes s a tanulók felfogásának megfelelő diszkadásu könyvet küldött be gymnasiumunk igazgatóságának azon célból, hogy azokat a tanári kar a szorgalmas és jó magaviseletű tanulók megju-

talmozására fordítsa. Hasonló célból küldtek jutalmi könyveket Schönfeld A. és Stark Nándor helybeli könyvkereskedők.

— Kisdudóvó intézetünk, az apró szentek e kedvenc helye, a kitört kanyaró miatt a városi főorvos rendeletéből bizonytalan időre bezárattott s így a kis csemeték házi börtönre vannak utalva, ha ugyan meg lehetne őket szobában tartani.

— Rendes évi közgyűlése volt e hó 10-én a helybeli jótékony nőegyletnek és sajnálattal kell constatalnunk, hogy csak 13 hölgy akadt városunkban, a kik érdemesnek találtak e közgyűlésen megjelenni. Egyéb iránt a közgyűlés a rendes formások közt folyt le. A tisztviselők köteleességszerűleg lemondtak, de újból megválasztattak Sima Ferenc és Aradi Kálmán titkárok kivételével, kik neszét vevén a téllenségök ellen megindult mozgalomnak, lemondásukhoz rendületlenül ragaszkodtak a kevés jelen volt tag többségének bizonyosan nem csekély öröme s helyettük Hegedüs Sándor első és Nyári László másodikittkárnak választattak meg. Minthogy legközelebb külön cikket szándékozzunk szentelni az annyira fontos nőegyleti ügynek, ez alkalommal csak a legfőbb adatokra szorítkozunk, nevezetesen: hogy a nőegyletnek múlt évi bevétele 1207 frt 04 kr., kiadása 929 frt 03 kr., készpénz maradvány 278 frt 01 kr. volt. Az egylet jelenlegi vagyona készpénzben, ingóságban és ingatlanokban 6048 frt 77 kr. Végül nemcsak magunk, hanem bizonyosan a nagy közönség bámulatára is fölvetett indítvány folytán a senki előtt nem ismert érdemek és fáradozás elismerésül Sima Ferenc, Aradi Kálmán és Kovács Pál a nőegylet tiszteletbeli tagjaiul (?) választattak meg — csak az a megnyugtató, hogy nem a hölgyektől eredt az indítvány, mert ők ugyan e tisztelt uraknak a nőegylet iránti érdemeiről vajmi keveset tudnak.

— Iparosaink figyelmét különösen felhívjuk a mai lapunkban közölt fontos elvi határozatokra iparügyekben. Tudjuk, hogy az iparosok 10% a sem szerzte be az új ipartörvényt s ha beszerezte is, oly sok bonyodalmas eset fordul elő az iparügyeknél, hogy sokszor az ipartörvény sem nyújt kellő felvilágosítást. Gyakran az iparos segédjével vagy tanoncával szemben saját jó belátása szerint jár el s nem is sejtji, hogy az ipartörvény valamely paragrafusára ellen vét, mit aztán zsebe rendszeren meg szokott banni. Hogy ez meg ne történjék, figyelemmel kísérjük a szakminis-tertől kibocsátott elvi határozatokat s az iparosok tájékoztatása végett, kik közül többen lapunk hűséges pártolói, szívesen közöljük.

— Ismét vickándozik a „Szentesi Lap” s fennakadt azon, hogy lapunkban Hieronymi híres szakember „Tiszta-szabályozás” című jeles cikkét lapunk t olvasóival ismertetjük, a mi szerinte ollózás. Mi nem törődünk vele, akár mivel tölti be lapját akár egyik, akár másik helybeli lapot — de nehogy az együgyűek azt higgyék, hogy a „Szentesi Lap”-nak e csekélységben igazsága volna, csak arra figyelmeztetjük ugy a „Szentesi Lap”-ot mint olvasóit, hogy ugyanazon számban — melyben nekünk azt a szemrehányást tette — ugyan ő két élecs apróságot közöl, melyek előzőleg a mi lapunkban jelentek meg. Hát ezeket honnan vette? És ha például a „Szegedi Híradó” s más nagyobb lapoknak nem válik szegényére egy nevezetes cikket máshonnan átvenni és közölni, miért ne tehetnék azt mi is, főképp ha azzal olvasóinknak jó szolgálatot tehetünk? S hogy jövőre ezen fenn ne akadjunk bizonyos, hogy jövőre is kedves köteleességünknek fogjuk ismerai más közlemények átvételét, valahányszor azok olvasóinkat érdekelhetik, mert a lapszerkesztés tekintetében nem szorultunk eddig sem, azután sem szorultunk a „Szentesi Lap” elismert kontárkodására.

— Szegvár halottja Szentesen. E hét elején nagy halottja volt a szegvári 48 as körnek, de Szentesen. Ugyanis e körnek alapítója *Fekete Ferenc*, előbb szegvári, utóbb szentesi lakos elhunyt s a szegvári 48 as kör köteleességének ismerte egykori alapítójának, habár nem köztük lakott, az őt megillető végtisztességet megadni. Mintegy 38 kocsin jelentek meg a szegváriak, hozzájuk nagy számban csatlakoztak a szentesi 48 as népkör tagjai gyászlobogójukkal s elkísérték az elhunytat utolsó nyugvó helyére. Nyugodjék békében!

— Megeredtek az ég csatornái végre valahára. Az este 7 óra után e több csendesen, később nagy vihar, mennydörgés és villámlás kíséretében erősen indult meg a régen várt eső s azt hisszük, hogy habár a vihar némi kárt okozhatott a gyümölcs fáknak, mindazáltal az eső annál hiszonsabb volt a már majdnem teljesen elhalt növényzetre.

— Városi jubileum. Dorosma városa e hó 24-én 50 éves jubileumot ünnepel annak emlékére, hogy e előtt 50 évvel visszanyerte városi jellegét. Ez alkalommal lesz ünnepély és egy bállal egybekötött műkedvelői előadás, melyben Dorosma város intelligentiája fog közreműködni. E két mulatság tiszta jövedelme a „Jó szív” egyesület javára fordittatik. Közelebbi program részleteket jövő számunkban közölünk.

## Szerkesztői üzenetek.

**Levelezőinknek — Csongrádon.** A beküldött közleni valókát köszönettel vettük s felhasználtuk.

**D. S. urnak — helyben.** A figyelmünkbe ajánlott felhívást jövő számunkban közöljük.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Balázsovits Norbert.**

## NYILTTÉR.

(E rc: atban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

**Weise seidenstoffe von 65 kr.** bis fl. 11.40 per Meter (ca. 120 Qual.) versendet roben- und stückweise zollfrei das **Fabrik-Depot G. Henneberg.** (k. k. Hoflieferant), Zürich. Master umgehend. Briefe 10 kr. Porto. (2.)

# SCHLICK-féle VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN,

Központi iroda: VI. Váci-körút 57. — Gazdasági géposztály: Külső váci-ut 1696—1699.

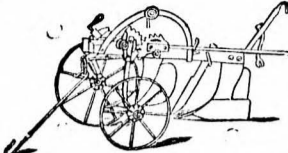
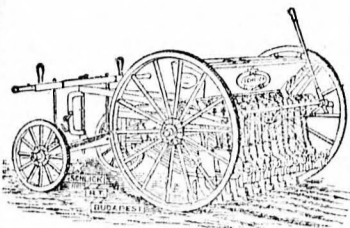
SCHLICK-féle szabadalmazott

„TRIUMPH“

sorvetőgépek.

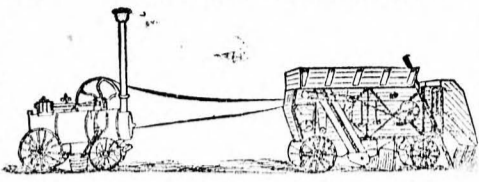
Legnagyobb kitüntetés a vetőgépre:

arany díszokmány a hatvani nemzetközi ekeversenyen.



SCHLICK-féle szab. egyes-  
rayol-, kétfős- és hármá-  
sokosok.

2 első díj, arany érem és még  
három egyéb kitüntetés.  
SCHLICK- és VIDATS-féle  
örd. egyes-ekék kapáló,  
töltő- és porhányító-  
ekék stb.



Gőzcseplők, járgánycsep-  
lők, gabonarosták, örlő-  
malmok, takarmánykészí-  
tő és egyéb gazdasági  
gépek.

Előnyös fizetési feltételek.

Legolesőbb árak. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Kerületi képviselő Szentesen és Mindszent: Schlesinger Ferenc urnál.

Alulírott könyvnyomdájában

EGY FIÚ,

ki legalább négy elemi osztályt végzett,  
tanonozul azonnal felvétetik.

BALÁZSOVITS NORBERT,  
nyomdatulajdonos.

Tíz forint napi mellékkereset,

tőke és kockázatás (risico) nélkül sorsjegyek  
részletfizetés melletti eladása által az 1883.  
XXXI. törvényeikk értelmében.

Ajánlatokat elfogad a

fővárosi váltóútlejt társaság

ADLER és TÁRSA, Budapest.

## Máriacelli gyomoreszoppek.

Kitünő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.  
Pálfiudaltatlan étvágyhiány, gyomorgörcs, rozsa-  
illatú lehelzet, teltségérzés, savanyú felbőgés, kedély, gyom-  
morhurut, gyomorgöcs, hemok és darak göcsös, túlságos  
nyálkakepződés, sárgaság, tudor és hányás, fűfűlés (ha  
a gyomortól ered), gyomorgöcs, székzavarás, a gyomor-  
nak etelével és italokkal való teltségérzése, adások, lép-  
máj- és aranyeres bűntudatok esetében. — Egy üvegre 200 gr  
használati utasítások és egy titkárca, 1 üvegre 200 gr.  
Központi székhely: Budapest, V. kerület, V. utca, 10. szám.  
Kereskedelmi (Máriacellai) gyomoreszoppek által  
Kremsierben (Morvaország).



Kapható minden gyógyszerárban.

Gyás! A valódi máriacelli gyomoreszoppek sokat  
használnak és használják. A valódiak jótételek minden  
betegnek piros, a fenti vegyülettel ellátott borítékba kell  
gyógyító lennie és a minden üvegre mellékelt haszná-  
lati utasításra meg kell figyelni, hogy az üve-  
gelen mindig a valódi máriacelli gyomoreszoppek legyenek.

Valódi minőségben kaphatók: Szentesen Podhradzky Ferenc és  
Várady Lajos gyógyszerárban; Hód-Mező-Vásárhegyen Aigner  
Gyula, Bereck Péter, Bántaly Lajos, Kiss Gyula és Németh L.  
gyógyszerárban; Szarvason Medveky József és Bartsc Emil  
gyógyszerárban; Szegeden Ambrózy A., Barsay Károly, Baner  
József, Károlyi Kálmán és Fonagy gyógyszerárban. Szt-And-  
ráson Pollatsek Vilmosnál.

## TICHO BERNÁT árucsarnokából

BRÜNNEN, Krautmarkt 18., saját házában,

utánvétellel kapható:

<b>Nyári kammgarn</b> 1 maradék teljes férföltöny- re, mosható 6-40 méter, hossza 3 frt.	<b>Házi vászon</b> 1 vég 30 rőf ¼ 4 frt 50 kr. 1 vég 30 rőf ¼ 5 frt 50 kr.	<b>Gyapju ripsz</b> minden színben, 60 ctm. széles, 10 méter 3 frt 80 kr.	<b>Juta-függöny</b> török minta, teljes függöny 2 frt 30 kr.
<b>Gyapju-loden</b> kétszeresen széles, teljes női ruhára, minden színben 10 méter 6 frt 50 kr.	<b>King-szövet</b> jobb a vászonnál, 1 vég ¼ széles, 30 rőf 6 frt.	<b>Dreidrath</b> legjobb minőség, 60 ctm. szé- les, 10 méter 2 frt 80 kr.	<b>Hollandi folyószyenyeg,</b> maradék 10-12 méter, hossza. Egy maradék 3 frt 60 kr.
<b>Gyapju-beige</b> kétszeresen széles, a legtartó- sabb, teljes öltözetnek 10 méter 4 frt.	<b>Chiffon</b> 1 vég 30 rőf első r. 5 frt 50 kr. legjobb minőség 6 frt 50 kr.	<b>Jaquard kelme</b> 60 ctm. széles, legújabb szín- ben 10 méter 3 frt 80 kr.	<b>Egy nyári nagy kendő</b> ¼ hossza 1 frt 20 kr.
<b>Indiai foule</b> félgyapju, kétszeresen széles, teljes ruhának 10 méter 5 frt.	<b>Kannavász</b> 1 vég 30 rőf lila 4 frt 80 kr. 1 vég 30 rőf piros 5 frt 20 kr. C. R. N. KANNAVÁSZ 1 vég 30 rőf lila és piros 6 frt.	<b>Francia voal</b> 10 méter, elegáns kimenő ru- hának, mosó 3 frt.	<b>Egy lótakaró</b> legjobb gyártmány 190 ctm. hosszu, 130 ctm. széles 1 frt 50 kr.
<b>Francia gyapotatlasz</b> minden sima színben, valamint esikós, a legújabb, kétszeresen széles 10 méter 6 frt 50 kr.	<b>Oxford</b> mosó, jó minőség 1 vég 30 rőf 4 frt 50 kr.	<b>Kosmanosi kretton</b> 10 méter, teljes ruhának 2 frt 50 kr.	<b>Uri ingek</b> saját gyártmány fehér vagy színes darabja I. r. 1 frt 80, II. r. 1 frt 20 kr.
<b>Fekete terno</b> szász gyártmány, kétszeresen széles, teljes öltözetnek 10 méter 4 frt 50 kr.	<b>Angol oxford</b> a legjobban ajánlható 1 vég 30 rőf 6 frt 50 kr.	<b>Női ingek</b> erős vászonnál, csipkés sze- gélyvel 6 db 3 frt 25 kr.	<b>Női ingek</b> chiffonból és vászonnál finom hímzéssel 3 db 2 frt 50 kr.
<b>Terno Veloure</b> kétszeresen széles, tiszta gyap- ju minden divatos színben. Egy ruha 10 méter 7 frt.	<b>Egy ripszgarnitúra</b> áll 2 ág és egy asztalterítő- ból selyemrojtjal 4 frt 50 kr.	<b>Posztóárak gyári raktára.</b>	
<b>Karizott ruhakelmék</b> 60 centim. szélesek, legújabb színek 10 méter 2 frt 50 kr.	<b>Egy jute-garnitúra</b> 2 ág és 1 asztalterítő rojtjal 3 frt 50 kr.	<b>Brünni posztókelme.</b> Egy maradék 3-10 méter, teljes férfi öltözetnek 3 frt 75 kr.	<b>Brünni divatkelme</b> Egy maradék 3-10 méter, hosszu teljes férföltönynek 5 frt 50 kr.
		<b>!! Alkalmi vétel !!</b> <b>Brünni kelmemaradékok.</b> Egy maradék teljes férföltö- zetnek 3-10 m. hosszu 4 f. 50 kr.	<b>Felsőkabát-kelmék</b> legfinomabb minőség egy felső kabáttra 8 frt.

Minták ingyen és bérmentve. Meg nem felelő árak visszaküldhetők.

## Dr. Mátéffy Pál

orvos, sebész, szemész, szülész

orvosi gyakorlatát megkezdi.

Lakása özv. Vecseri Lászlóné házá-  
ban — a főutcán — van.

Eladó ház.

Id. Slájer Sándornak a IV-ik tizedben  
(kisérben) lévő háza, mely egy bolthelyiség-  
ből, három szobából, éléskamrából, pincé-  
ből, istállóból, ólhól és tűzrakóból áll,  
kedvező feltételek mellett kiadó vagy eladó.  
Értekezhetni e lap szerkesztőjével Balá-  
zsovits Norberttel I. t. 226 sz. a.

## Eladó tűzifa. ZSOLDOS FERENC

fakereskedőnek a Tiszánál jó minőségű

## TŰZIFÁI

vannak eladók.

Vásárlást akár a tulajdonosnál helyben, akár  
megbízottjánál, Pásztor Györgynél a Tiszánál  
lehet eszközölni.

## MOHAI „STEFÁNIA” FORRÁS

a hazai savanyú vizek gyöngye!

Ezen savanyúvíz borral vegyítve páratlan, kellemes ízű a pezsgőhöz hasonló italt szolgáltat.

Szülők figyelmébe:

Gyenge méz- és vastartalma folytán a gyermekek görvély és angol-kórjánál kiváló gyógyszer.

Továbbá nagy gyógyhatással bír a légzési, emésztési és vizező-szervek hurutos bántalmainál,  
a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban.

Tessék kísérletet tenni!

Szentesi raktár: DOBRAY SÁNDOR cégnél.

1798/1k. 888. szám.

## Árverési feltételek.

Horváth István és Tóth Gyula végrehajthatóknak,  
Détár István és neje Valkai Erzsébet végrehajtható szen-  
dők elleni 80 frt tőkekövetelés és járuléka iránti vég-  
rehajtási ügyében.

1. Az 1888 évi július hó 5-ik napján délelőtt 9  
órákor az alulírt tkönyvi hatóság hivatalos helyiségében  
megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatik  
a szentesi kir. jbróság területén lévő, Szentesen városá-  
ban III. t. 555 sz. a. fekvő, a szentesi 4323. sz. tjkben  
1846. hrsz. a. 147 négyyszögöl udvartérrel bejegyzett ház  
és tartozékai a felü ígéreti 291 frtban ezennel megál-  
lapított kiküldési árban.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a ki-  
kiáltási áron alul is eladható fog.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs-  
arának 10%-át vagyis ehhez képest a fentebbi felü ígéreti  
áraknak megfelelő összeget készpénzben, vagy az 1881:

LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az  
1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir.  
igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óva-  
deklációs értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy  
az 1881: LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek  
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály  
szerű elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételár három egyenlő részlet-  
ben és pedig: az elsőt az árverés napjától számított  
30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított  
60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított  
90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az ár-  
verés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt a  
szentesi m. kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál  
lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.  
5. Vevő köteles az ingatlan terhelő és az árverés  
napját követően esedékes adókat, árverési költségeket  
és átruházási illetéket viselni.

6. Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés

jogerőre emelkedésével lép, és annak haszná azon idő-  
től őt illeti.

7. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. XL.  
t. c. intézkedéseinek értelmében csak az esetben fog ki-  
adatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt  
az idézett törvények 187. § a intézkedésének megfe-  
lelő utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjognak vevő javára bekebelezése csak  
a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hiva-  
talból elrendeltetni.

9. Amennyiben vevő az árverési feltételek bárme-  
lyikének a kitűzött időben eleget nem tette, az általa  
megvett ingatlanra az érdekelt felek bármelyikének ké-  
relme következtében az 1881. LX. törvények 185. §-a  
alapján vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének  
elvezetése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

Kelt Szentesen 1888-ik évi május hó 18-ik napján.

A szentesi kir. jbróság mint telekalkönyvi hatóság.

Bartha  
kir. aljbíró.

**Elvi határozatok ipariügyekben.**

*A munkakönyv megszerzéseért nem az iparos-segéd, hanem annak munkaadója tartozik felelősséggel és az e tekintetben elkövetett mulasztás miatt az 1884. XVII. t. c. 157. §-a értelmében csakis a munkaadó büntethető.*

Tényállás. G. . . . M. . . . cz. . . . i lakos ellen kőműves-ipar jogosítlan üzése miatt panasz tétellett. A tárgyaláson tiltakozott a vád ellen s csak azt ismerte be, hogy mint napszámos dolgozott P. . . . J.-nál. Az I. foku iparhatóság jogosítlan iparüzés miatt 20 frt pénzbüntetés megfizetésére marasztalta. — A II-od foku hatóság a jogtalan iparüzés vádja alól fölmentette, de mivel kiírt, hogy miát kőműves-segéd dolgozott és munkakönyvvel ellátva nem volt, a panaszlottra kiszabott 20 forint pénzbüntetést az ipartörvény 157. §. a) pontja alapján helybenhagyta.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium e tárgyban 11,799: 1888 IX. a. sz. a. harmadikban a következő határozatot hozta:

G. . . . M. . . . cz. . . . i kőműves-segéd ellen kőműves-iparnak jogosulatlan folytatása miatt indított iparkihágási ügyben hozott másodfoku határozatot, mely szerint a panaszlot az 1884. XVII. t. c. 99. §-ába ütköző kihágás miatt ugyanazon törvénycikk 157. §. a) pontja alapján 20 forint pénzbüntetéssel, illetőleg megfelelő elzárással lett büntetve, másfelől azonban a kőműves-mesterség jogtalan folytatásának vádja s az e miatt az első fokban reá kiszabott büntetés alól fölmentetett, a törvényes határidőben benyújtott felfolyamodás következtében felülvizsgálat alá vettem s ennek eredményeként az idézett másodfoku határozatnak főmentést tartalmazó részét — mert felfolyamodással különben sem lett megtámadva — érintetlenül hagyom; a munkakönyv megszerzésének elmulasztására vonatkozó részében pedig megváltoztatom és G. M. kőműves-segédet a reá kiszabott büntetés alól fölmentem; mert a munkakönyv megszerzéseért nem az iparos-segéd, hanem annak munkaadója tartozik felelősséggel s az e tekintetben elkövetett mulasztás miatt az 1884. XVII. t. c. 157. § a értelmében csakis a munkaadó büntethető.

*Építési engedélyhez kötött munkálatokra szóló ipar-engedély kiadására a két évi szakkavágó gyakorlatnak kimutatása nem elegendő.*

Alsó Fehér vármegye alispánjának kérdése folytán a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister 1887. évi 16,871. sz. a. a nevezett megye alispánjához intézett leiratában a következő útbaigazítást adta:

Azok, kik valamely iparágat már az 1872: VII. t. c. hatálya alatt bejelentés nélkül üzték, már akkor iparkihágást követtek el és az iparüzésről a folytonos gyakorlat által sem szereztek jogot; iparüzésük mindaddig jogtalan, míg a törvénynek az ipar bejelentésre

vonatkozó rendeleteit nem teljesítik. Enneköve az az ácsok és kőművesek, a kik mesterségüket az 1884: XVII. t. c. életbe lépte előtt jogosítvány nélkül üzték s jelenleg is üzték annak folytatásától jogosultságuk igazolásáig, azaz iparendelőly vagy iparigazolmány megszerzéséig eltiltandók.

Építési engedélyhez nem kötött, azaz oly építési munkálatok végzésére, melyeknek fogantatba vétele helyhatósági vagy megyei szabályrendelet úján előzetes rendőri bejelentéshez kötvé nincs, mind azok feljogosít-hatók, azaz ipar igazolmányt nyerhetnek, a kik a 10,228: 1885. sz. rendeletem 1. §-a értelmében két évi szakkavágó gyakorlatot tudnak igazolni; azok felhát, kik az építőmesterség körébe eső valamely iparágat két év óta önállóan, habár minden jogosítvány nélkül folytattak, e körülménynek igazolásával igényt tarthatnak építési engedélyhez nem kötött építési (kőműves, ács) munkálatok végzésére felfogott iparigazolmányra.

Építési engedélyhez kötött munkálatokat azonban csak is az végezhet, a ki 46,188/1884. sz. rendeletem 32. §-ában foglalt feltételeknek eleget töve, iparendelőlyt váltott; ha csak annak folytatására már régebben jogosultságot nem szerzett.

Végül megjegyzem, hogy építkezéseknek olyanok által végzése, a kik erre jogosítványval nem bírnak, sem az ipartörvény, sem a közrendészet szempontjából nem engedhető meg.

*Az ipartestület saját tagjait és ezek segédeit hivatalos ügyben megidézheti.*

*Az iparhatóság a megidézett pénzbírság kirovása mellett is kötelezheti a megjelenésre.*

Tényállás. M. . . . G. könyvkötősegéd a v. . . . v. . . . i ipartestületnél előadta, hogy R. . . . V. . . . munkaadójánál munkakönyve elveszett. Az ipartestület az ipartörvény 105. §-ában foglaltak szerint akaráván eljárni, az adatok beszerzése és a körülmények kiderítése végett a munkaadót beidézte. De ez nem jelent meg, okul adván, hogy ő csak a bekelített bizottság idézésének engedelmeskedik. Ekkor az iparhatóság őt pénzbüntetés fenyegetése mellett utasította a megjelenésre. Ezen felszólítás következtében a munkaadó a segéd munkakönyvét bekelítötte ugyan, de ő maga meg nem jelent. Az ipartestület feljelentése folytán az iparhatóság R. . . . V. . . . t 5 frt pénzbüntetésre marasztalta. A II-od foku hatóság helybenhagyta.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium e tárgyban 16,200: 1888. sz. a. harmadikban a következő határozatot hozta:

Az eljárt iparhatóságok azon határozatait, melyek szerint R. . . . V. . . . azért, mert az u. . . v. . . . ipartestület előtt idéztetése, illetőleg az iparhatóság pénzbírság fenyegetése mellett történt meghagyása dacára hivatalos ügyben megjelenni vonakodott s ezért 5 frt pénzbírság megfizetésére marasztaltatott, a marasztalt

részéről közbevetett felebbezés folytán barmadlokáig felülvizsgálat alá vettem s ennek eredményeként az említett határozatokat ezennel helybehagyom.

**Vegyes hírek.**

— **A király nyereménye.** Bécsben a napokban volt a lovaregylet javára rendezett sorsjáték húzása. A nyelők közül még eddig sokan nem váltották ki nyereményüket. A ki nem váltott tárgyak közt volt egy egyszerű esőköpeny is, melyről a sorsolás hivatalnokai kiderítették, hogy a király nyerte meg. Azonnal elküldték a nyereményt a Burgba, a hol ugyanaz a szolgál, a ki az esőköpenyt vitte, még két más nyeremény tárggyal, egy tollkessel meg egy kis tányérral is beszámolt, melyet Mária Valéria főhercegnő nyert meg.

— **Megjelent „Az 1888-ik évi állategészségügyi törvény“** eredeti szöveggel magyarázattal és iratpéldákkal, írta Kassay Adolf. E mű gyakorlati értékét növeli az, hogy a törvény magyarázatán kívül előadja a bünt. törvénynek és magánjogunknak ide vonatkozó szabályait és e tárgyban a kir. Curia által hozott döntvényeket, mi által a mezei gazdáknak, földbirtokosoknak, közig. hatóságoknak, bírósági előjáróknak és az állatorvosoknak nélkülözhetlenné válik. Ára ezen hat 8 ad ívből álló műnek postán küdve 60 kr. Megrendelhető Hajós Ede könyvkiadó-hivatalában Budapesten IV. ker. Kálvintér 5. sz. a.

— **Megrendítő** eset s. in. helye volt a napokban Kis-Orosz torontálmegyei község. Egy odaváló jómódu parasztember hazatérve a hivatásáról, szobájában levettette kabátját és keresményét, egy ötvenes bankót letette az asztalra, azután jókedűen átment a szomszédba. Mikor rövid idő múlva ismét visszatért, az udvarban örömtől sugárzó arccal szaladt eléje kis fiacskája és büszkén mutogatta papírsarkányát, melyre cifraságnak rá voltak ragasztva az ötvenesbankó darabjai. A kétségbeesett paraszt erre dühösen felkapta kis fiát és addig verte a földhöz, míg meg nem halt. Felesége bent a szobában épen ujszülött gyermekét fűrészötte, mikor a kis fiu kétségbeesett kiáltásait meghallotta. Rémtölve kiuntott az udvarra s ott a gyermek holttestét felkapva, visszavetette a szobába, a hol ujszülött gyermekét a tekno fenekén megfulva találta. A szegény asszony a kottós csapástól esztől veszve, kirohant az udvarra és a kutba ugrott. A gyíkcs csak akkor tért kissé magához és elkeseredettségében ő is a kutba ölte magát.

— **Dr. Tanner kopláló intézete.** Mint amerikai lapok írják, a koplalásról híres dr. Tanner most már másokon is próbát akar tenni koplalási rendszerével. Legutóbb ugyanis New York államban nagyszerű „Baby Farm“-ot rendezett be, a hol csecsemőket level abból a célból, hogy gyakorlati uton igazolja azt az állítást, hogy az embernek elég, ha könnyű növény táplálékka

él, s hogy a husételek csak bűnös vágyaknak ébresztenek az emberben. Dr. Tanner jelenleg India városában tartózkodik, a hol újabbban nagy kis gyermeket akar toborozni „koptató-intézete” számára.

— **Csongrádról** írják hogy ott Révész Julianna öt éves leánygyermek gyufával játszott s e közben a ruhája meggyült, mire a szülők észrevették a veszedelmet, a szegény gyermek már haldoklott.

— **Szerencsétlen lóvész.** Balassa-Gyarmaton Gellén Béla vaskereskedő koltjában nagy szerencsétlenség történt. Jakabfalvy Barna ugyanis a boltban csupa kiváncsi sághól addig forgatott egy revolvert, míg a fegyver elszállt s a golyó az ott ácsorgó Boosos Dezső segédet halántékán találta. A szerencsétlen fiatal ember azonnal összeesett s a golyót még maig sem tudták eltávolítani sebéből. Állapota veszélyes.

— **Schuster Konstantin,** váci megyés püspök, körutja alkalmával látogatást tett e hó 8 án Tasson Földváry Mihály alispán családjánál. A csaknem tisztán református vallása község világi és egyházi előjárói megjelentek az alispán házában s Dömötör Bertalan lelkes meleg szavakban üdvözölte a főpásztort, a ki ugymond, a hit, remény és szeretet magázatos jelszava alatt osztja áldását a hívei között. A püspök ekeszavakban válaszolt. A főpap a reformátusok szép új temploma harangjának zugása közt utazott el Kun Szt. Miklósrá.

— **Kivándorlók** figyelmébe. Azoknak a szegény félrevezetett embereknek, a kiket Amerika mesebeli Eldorádója még mindig esábit, jó intelem Nagy József földmészáros helyi pek esete, a kit ezelőtt négy évvel ugy elkésztett a sorssal való folytonos küzdelem, hogy családjával együtt neki indult az újvilágnak és megtelepedett New Yorkban. Nagy József jóra való iparos volt itthon, de azok közé tartozott, a kikre nem mosolyog a szerencse s így minden vállalatá csak tengődött vagy kudarcot vallott. Miután egy fia már korábban kiment Amerikába, azt gondolta, hogy neki is jobb lesz ott s csakhamar összeszedte, a mi kis vagyona volt és átkelt a tengeren. New Yorkba érve nagyon szomorú csalódás várt rá. Fia nem volt képes segíyezni s most az egész család kétségbeesztő helyzetben tengődik, távol a hazától és mindentől, a mi megvigasztalhatná a boldogtalánokat. Az ösmeretlen nagy város árjában elzúlnak, elpusztulnak, ha valami irgalmas véletlen nem könnyűtől rajfok. Csakhogy az ilyen véletlenek ma már nagyon is regénybe valók arra, hogy bennök bízzék az ember. Nagy József is ilyenformán gondolkodhatik, mert mint földmészárosról írják, level érkezett oda a kivándorlott pektől, melyben kétségbeesetten panaszkodik a sorsra és könyörög ösmerőseinek meg jó barátainak, hogy tegyék lehetővé valamiképen, hogy még egyszer visszatérhessenek Magyarországra, a hol még a nyomor sem fáj majd annyira, mint ott, a hol még a levegő is megöli a magyart. Beteg ugyanis az egész család, nem beszélve megszokni a klimatikus viszonyokat s a szegény emberek pusztulni valamennyien. Ez a

szerencsétlen ember bizonyára megérdemelné, hogy teljesüljön vágya s visszatérhessen még egyszer a hazájába. A ki adakozik erre a célra, bizonyára emberbaráti cselekedetet követ el.

— **Gyilkosság.** Turóc Szent Mártonban borzalmas gyilkosságot követett el a hó 6 án esti 9 órakor Priekopán Chromada Anna házigazdáján, Petrácsik András, kit egy késsel többször megszurtt és hat életveszélyes sebet ejtett rajta. A gyilkosságra az adott okot, hogy Petrácsik András Chromada Annának szemére lobbantott egy ez előtt 15 évvel elkövetett burgonya-lopást. A szerencsétlen ember egy félóra múlva elvérzett, felesége s két árva fia vesztette benne kenyérkeresőjét. A gyilkost a ruttkai csendőr őrs letartóztatta s az elgőrbült véres késsel együtt átszolgáltatta a kir. járásbírósnak.

## CSARNOK.

### Egy nazarénus contra-temetés Csongrádon.

Egy körülbelül kétes származású Vajdovics Laci szurtos kovács — állítólag a hívásárhelyi és szentesi nazarénusok püspökének apja — Vajdovics Ignác becsületes lakácsmester hunyt el a napokban Csongrádon.

Ezen embert minden rábeszélés s állítólag erőszakoskodással Laci püspök sem bírta nazarénussá tenni! No de Laci gondolta, hogy amit életében meg nem tehetett, a megholtának majd megteszi édes anyjával — a hajdan buzzó katólikus nővel — most tulbulzó nazarénával, s ez okon meg is hívá a vásárhelyi és szentesi főnazarénusokat, hogy egyetemlegesen az udvaron — már tudóillik a nazarénus kovács háza udvarán — közakarattal nazarénus módon nagyszerű temetést rendeznek.

Azouban a helybeli főszolgabíró neszét vette a dolognak s intézkedett, hogy a halott vallása szerint kath. egyházi szertartással temetessék el.

Meg is jelent tehát a vásárhely szentesi nazarénus matadorok elszellelése után Laci püspök a helyi plébánosnál a temetés véget s gondolta, hogy ő püspök, emez pedig csak plébános, tehát még annak szemébe is vághatja a „hazudik” szót. Mire azután saját bevalása szerint hármas béralkásban részesült a lelkes által s megnyugvással fogadta, mert hiszen: Az Ur (Isten?) így akarta.

Majd a kántorhoz ment a püspök (??), hogy énekelje el az apját, de ő nem fizet érte, ezt tiltja a vallása. De biz a kántor megvette rajta a stolaris illeték 57 krt.

Ezután ily beszéd fejlődött ki kettejük között.

Kántor: Hallom, hogy apádat az udvaron akartad eltemetni! Gyönyörű fiu vagy! Ugy-e, döglött kutyának a helye?

Püspök: Hát miért nem temethettem volna ott is el? Hiszen az a test ugy is eleséptelt szalma, mit el lehet égetni s hamvát szétszórni.

Kántor: A test a kath. hit szerint a szentlélek

temploma, tehát a lélek eltávozta után is megbecsülendő. Hát a lélekkel mi történik, héh, ha a testből elszáll?

Püspök: Hát elviszi a szél, azt senki sem tudja, hogy azzal tovább mi történik (!?) elvegyül a levegőben.

Kántor: No ecsém, ha te ily marha vagy mint püspöke a nazarénusoknak, mily bo'ond marha lehet a többi?

Kántor: Hát egy kis bucsuzató nem kell-e?

Püspök: Mentsen meg tőle az Ur!

Kántor: De harangoztatni fogsz?

Püspök: Minek azt a kolompokat koptatni, én biz egy krt sem fizetek értök.

De biz ott nem temették el az öreg Vajdovicsot, míg a 30 krt a harangozónak ki nem szúrta. Miután pedig rettenetes ellensége a nazarénus a harangozóknak, az egyik segédlelkész 20 krt adott a harangozó bojtárnak, hogy tovább harangozzon neki, mint másnak.

Ezek után következett a temetés, az a lurkó kántor maga ment el személyesen és hosszú éneket énekelte a néppel s végül még el is bucsuztatta a halottat övéitől. A nazarénus püspök fiu pedig anyjával bezárkóztak a szobába a szertartás alatt.

Föltűnt, hogy a koporsó be volt feketére mázolva, s alatta más festések nyomai látszának; hát kísűt, hogy a dicső fiu kimuszszal és meszelővel bemázolta a koporsót, melyen kereszt volt a megválto kopovel s ugy nyilatkozott, hogy az ő apja koporseján ne legyen akasztófa egy döglött emberrel rajzolva . . . Mik hát ezek a nazarénusok, ha a názáreti képeről is így nyilatkoznak?!

A temetési szertartás után a testet kikisérték a sirba, de a drága püspök magzat mintegy 500 lépésnyire kullogott a test után, illetve a halott kíséret után s midőn a temetőhöz ért, kedves hitehagyott anyjával a temető kapuban megállott s be nem lehetett vinni a temetőbe; hanem állítólag, midőn az utolsó ember is ott hagyta a fölhantolt sirt, akkor ment be anyjával a temetőbe megnézni, hogy hol van eltemetve apja. Én ha halóság volnék, utána néznék, ha vajjon nem vitte-e el a koporsót az ipse a temetőből, hogy vallása szerint újra eltemethesse.

Sok mulatságos dolog történik ezzel az emberrel itt. Ilyen pl. husvét első napján verte a vasat műhelyében erősen a szomszédok nem kis bosszúságára, kik azután műhelyébe mentek s a kohóban levő tüzet egy veder vízzel elönték; az egyik pedig a kalapácsot vette ki kezéből azon világos kijelentéssel, hogy harmadnapra megtalálhatja nála, de az ünnepet ne szentségtelenítse így meg, mert nagyon átkit!

Sokan esodálkoznak azon, hogy ily felbolondnak akadnak a jó keresztények között, kik munkát adnak, mert hiszen ha munkát nem adnának neki, ki kellenek a városból pusztulnia.

Sok fanatikus feleszű nép van a világon!!